

Jak (ne)mít problémového dítě

Kouříte, často se hádáte s dítětem, jste nezaměstnaná, pracujete příliš? Tohle vše může být spojeno s rizikovým chováním vašeho dítěte.

Téma rizikového chování mladistvých je v současnosti velmi aktuální. Významné je jak pro celou společnost, tak pro odborníky. Toto chování totiž mnohdy negativně ovlivňuje jak fyzické, tak psychické zdraví. Ovšem rizikové chování, tedy sociálně-patologické jevy mládeže, negativně ovlivňují nejen zdraví samotného člověka, ale také společnost.

Jan Sebastian Novotný a Petr Okrajek zkoumali vzájemné souvislosti (mnohdy mluvili o vlivu chování rodičů na rizikové chování dítěte, ale jde opravdu jen o současný výskyt) mezi vybranými charakteristikami rodinného prostředí a rizikovým chováním patnáctiletých adolescentů. Zkoumáno bylo 1635 patnáctiletých dětí a jejich rodič/ové. Poměr mezi chlapci a dívkami byl téměř 1:1. Data tohoto výzkumu byla získána baterií dotazníků. Některé dotazníky byly určeny dětem, jiné jednotlivým rodičům a další byly určeny pro ošetřujícího lékaře.

Výsledky výzkumu přinesly zajímavé informace. Dvojice výzkumníků objevila vzájemnou souvislost mezi kouřením alespoň jednoho z rodičů, v polovině případů kouřil jak rodič, tak dítě. Děti, které kouřily, přestože jejich rodiče ne, byla pouze jedna třetina (33,6 %). Významný přímý vztah mezi užíváním alkoholu rodiči a rizikovým chováním dítěte se neprokázaly (ovšem není vyloučena nepřímá souvislost).

Dále vědci zkoumali souvislost mezi konflikty jednoho či obou rodičů s dítětem a rizikovým chováním adolescenta. Pojem konflikt zahrnoval hádky rodiče s dítětem, fyzické ublížení dítěti a citovou krutost. Byla zkoumána souvislost opakovaných hádek rodiče s dítětem a kouřením, alkoholem, nelegálními drogami, poruchami chování, agresivním chováním a záškoláctvím. Největší rozdíl se objevil u kouření, kde v případě hádek, kouřilo o 11,4 % více dětí než v rodinách, kde k hádkám nedocházelo. A zároveň byl poměr mezi dětskými (ne)kuřáky hádajících se rodin zhruba 1:1 a mezi dětskými kuřáky nehádajících se rodin byl zhruba 1:2. Takže se dá mluvit o velkém rozdílu. Druhý nejvyšší rozdíl byl u poruch chování a to 9,3 %; dále u agresivního chování 8,3 %; alkoholu 7,7 %; nelegálních drog 3,6 % (kde však byl poměr

uživatelů nelegálních drog hádajících se a nehádajících se rodin téměř totožný, takže se nedá hovořit o velkém rozdílu) a záškoláctví 3,7 %. Výzkumníky také zajímalo, jestli se míra rizikového chování zvyšuje spolu s mírou různých typů konfliktních situací. Bylo zjištěno, že ne. Největší rozdíl mezi jednou a dvěma až třemi konfliktními situacemi je 2, 2 %.

Dalším zajímavým aspektem je kontakt s matkou. Vzorek respondentů ukázal, že pokud matka pracuje také v noci a o víkendech, objevují se u mladistvých mírně zvýšené projevy kouření a užívání alkoholu. Tento výsledek však může být vzhledem k 5% hladině významnosti náhodný. Pokud je naopak matka nezaměstnaná či je v domácnosti, objevuje se u adolescenta zvýšené agresivní chování.

Výzkumníci však zdůrazňují, že výzkum se zaměřil pouze na rodinné prostředí. Přímý souvislost se objevuje zejména u kouření rodičů a kuřáckého chování dítěte. Nepřímý vztah rizikového chování dítěte pak byl vypořádan u konfliktů s rodiči a také u omezené možnosti kontaktu dítěte s matkou.

Lucie Chlupová, Novinky.cz

Nelíbí se mi, že některé komentáře jste nezohlednila. A jinde jen nahradila vliv za souvislost bez větší úvahy. Kladně ale hodnotím snahu o bližší vysvětlení zjištění výzkumu. Úkol jste splnila. 10b